

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 12.

Lýsingarprisur fyri petittreglu: 30 oy. á forsiðuni,
20 oy. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst
avsláttur í prísinum.

Leygardag hin 23. mars 1935.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bílagt á posthúsinum, brævsavnarstøðum
og skrivstovu. Telf. 143.

9. árg.

Tá ið „Langanes“ kom í havsneyð og skipbreytst á Suðurlandinum.

Eftir samrøðu við teir skipbrotnu menninar.

Leygardagin hin 16. í h. komu teir skipbrotnu á „Langanes“ heim úr Íslandi til Føroya við tí íslenska skipinum „Góða-fossi“.

Vit hittu teir á máli og bóðu teir greiða okkum frá tilgonguni.

Tað vóru overaðir menn og av vandanum merktir menn, vit hittu. Hugurin og yvirbragðið

var tungt og knógvað. Tað var sum um minnið um hina herviligu náttina hevði rist seg so í hvørja nerv og sálir teirra, at teir illa kundu tala uttan sinnisrørslan merktist at darra í hvørjum orði, sum ikki legði var.

Vit taka upp aftur her teirra dramatisku frágreiðing.

Ein herviligur brotasjógvur tekur afturmastrina, ruddar dekkið - bátar, fiskakassa og alt, hvørt sindur, ið fanst leyst ella surrað, reinskaðist fyri borð.

Skipið feldist slætt á liðuna - og salt, kol, matur, koyggjuklæðir og menn, alt, uttan sjálv maskinan tveittist hvørt um annað yvir í stýriborð. Hetta saman við tí sjófylta stórseglinum gjørdi tað ómøguligt hjá skipinum at reisa seg aftur.

Hvussu gekk vanlukkan til? spyrja vit.

— Tað var ódnarveður. Stormur og ógiligur sjógvur. Ein ótti var á okkum øllum — sum tað ofta er fyri ófrættum, og tá ið harðveðrið, stormurin og hav-ódnin versna í hvørjum og skaka hitt litla farið, so tað darrar í hvørjum spreki.

Tað var mánakvöldið kl. 9—9½ hin 11 í h., móti grægarismessunát, at ólukkan hendi.

Vit lógu út vestur úr Vestmannaoyggjunum, einar 35—40 fjórðungar úr landi. 3 menn vóru uppi á vakt, 2 í stýrihúsinum og 1 stóð í kappanum frammi.

Knappliga kemur ein ovurstórur brotasjógvur. Teir sliggja hann, gera róp í og varskóga og leypa niður undir. Bestimaðurin varð í hangandi hálvur í kappanum. Luftpressið var so sterkt, at hann skaldi ikki at sleppa niður undir.

Alt í skipinum uttan sjálv maskinan breytst leyst og slongdist yvir í stýriborð. Kolið breyt seg upp íggjøgnum dýrkið, slongdist upp úr kjallaranum upp í koyggjurnar, bæði yvir- og undir-koyggjurnar, fúkandi um oyruni á mannskapinum, ið saman við koyggjuklæðum og øðrum fór sama vegin. Summir av monnunum havnaðu í kolkjall-

aranum, summir í stýriborðskoyggjunum. Tað farligasta var saltið, ið alt fall yvir í sama borðið.

So skjótt, sum mannskapið var komið aftur á fótur aftaná hetta herviliga kastið, lupu vit allir á dekkið. Tað var ein ræðusjón, ið vit har sóu: afturmastrin, fiskakassin, stýttur, svnarryggurin í bakborð var brotið burtur. Bummurin hevði kvett lævanti. Skipið lá vatnætt á liðuni. Stórseglið var fullt av sjógv. Saltið og alt leyst undir dekknum var jú kastað yvir í læborð — hetta saman við tí fulla stórseglinum gjørdi tað ómøguligt hjá skipinum at reisa seg. Vit hugsaðu, at skipið sakk beinan vegin. Men tá ið vit merktu, at tað varð flótandi, gav skiparin orðrar at oysa. Men tað var ikki so lætt at koma til arbeiðis. Ódnarveðrið helt á við sama lag. Mannskapið hevði einki skjól, hevði einans lúðlýnning at krækja seg fastan til.

Og so var pumpan komin í óstand og kundi ikki brúkast. Sjógvarnir vórðu við at bróta inn yvir skipið, tó ikki so stórir, sum hin reðuligi skaðasjógvurin.

Fyri at bjarga lívinum máttu taljupar og stórmastarini í lúð kappast. Hvør maður hevði nóg mikið við at halda sær. Tað var tí at vága lívið at sleppa sær so

frætt sum kravdist fyri at kappast — hvussu tann, ið hetta gjørdi,

Tveir menn sláast fyri borð, men bjargast sum av einum Guds undri. Neyðarrópin vóru hjartaskerandi.

Eitt bragd og ein reystmansgerð.

Tá ið vit komu upp á dekkið aftaná hin stóra sjógvinn, hugsaðu vit sum sagt, at vit fórust við tað sama. Rópin um hjálp í neyðini vóru hjartaskerandi. Tað vóru teir, sum hetta var fyrsti túrurin hjá. Og tað var eisini eitt Guds undur, at ikki tveir komu líka aftaná, at vit vóru upp komnir. Hann tók tveir við sær, annan út á stokkin og hin heilt fyri borð. Hin fyrri flótandi inn aftur. Hin seinri

fekk seg fastan aftur og ikki reykt fyri borð við mastarini, er okkum ófatiligt.

Tá ið masturin var fallin fyri borð, reisti hon seg eitt sindur á aftur, og roynt varð nú at sleppa niður undur aftur fyri at koma til at skumpa salt úr læborði aftur í lúðborð. Tað komst okkum sum eitt undur, at tað fyrsta, vit komu framá, vóru nakrir spakar og nakrar spennir.

kom aftur við loringini. Har stendur ein Sunnbingur, ein sonn kempa. Hann sær hann, og hóast hann hevur ilt við sjálvur at halda sær, sleppur hann aðrari hondini, rættir seg eftir honum, fær í hann, og við eitt ómenniskjaligt tak syftir hann hann inn aftur á dekkið. Henda bjargingargerð av Sunnbinginum Hjalmar Thomsen var ein reystmansgerð, ið hevur uppiborið medaljuna, so satt sum nokur hevur gjørt tað.

14 tímar í bardaga við havsins ódn við deyðanum fyri eygum — og ongari vón um bjarging, hálv-íklæddir teir flestu og yvir 20 tímar uttan mat.

Vit fóru so undir at oysa og skumpa salt. Sjógvurin stóð upp um motorin í maskinrúminum, upp undir „gallaríð“ í kahyttini og upp um beinkirnar har frammi og væl upp um banjarin í lastini.

Tað varð oyst alla náttina út á næsta dag í 14 samfullar tímar. Tá vóru vónir um at fáa motorin í gongd, um hann var heilur. Motorpassarin fór

so niður undir at arbeiða uppá motorin. Og tað eydnaðist. Men veðrið var enn tað sama. Tað stóð í einum roki. Eingin var kumpassin at stýra eftir. Men skiparin meinti, at ætlin var tann sama. So varð lensað í hálfvan annan tíma eftir landi. Flestir av okkum høvdu ikki smakkað mat í 20 tímar. Tað einasta vit fingur fatur í, var ein kassi av mjólk.

„Mignonetta“ kemur sum ein frelsandi eingil og skipar eitt bjargingararbeiði, sum skiparin og manningin eigir tann stórsta heiður og tækk fyri.

Tá vildi so væl til, at vit hittu „Mignonetta“ beint á vegnum. Vit luffaðu til hana og róptu um bjarging.

Hon legði seg í lúð av okkum á sama bógvi og setti bátin út við línuna á og tveimum posum at oysa við, bundnar undir bekkinn. At seta menn í bátin var ov mikið hættisligt, og eisini vildi teir tikið pláss upp. Tað galdt jú um at bjarga so nógvum í senn sum móguligt.

Báturin dreiv undan veðrinum niður á okkum. 5 menn lupu

í hann. Hann dreiv undir lúðloringina, men eingin skaði hendi, tibetur. So háladi manningin á „Mignonetta“ bátin til skipið. Soleiðis varð farið fram fyra ferðir í røkur. Til ta fjórðu ferðina vóru skiparin, motorpassarin og 3 menn eftir á „Langanes“. 3 menn lupu í bátin. Tá teir á „Mignonetta“ háladi til, slitnað togid. Teir triggir mennir settu fótur í bekk at rógva aftur til „Langanes“ fyri at bjarga skiparanum og motorpassaranum. Skiparin var síðstu maður, ið leyp í

bátin. Fýra settust nú at rógva og fimti at oysa. „Manerað“ var á „Mignonetta“ fyri at koma til bátin. Báturin fekk tá ein so stóran sjógv, at hann fyltist og var líka við at farast — kom bert ein litil sjógvur tá í lötuni aftrat, var úti við teim. Teir róðu fyri lívinum, og tað eydnaðist at koma at borði í øllum góðum.

Vit komu at kalla nakrir í bátin, øll klæðini vóru mist.

At søkka skipið kundi ikki lata seg gera, tess vegna, at tað kundi verða tað sama sum at drukna teir, ið eftiri vóru á skipinum, ifall báturin fórst ella knasaðist við skipssjóuna. „Mignonetta“ kundi heldur ikki fara undir at sleipa tað, tí tað sá út til at fara at verða harðveður aftur.

Bar tað ikki til at søkka „Langanes“ ella sleipa tað í havn?

— Vit hugsaðu um at søkka „Langanes“ við at opna frá botnventilinum. Men tað tordu vit ikki. Tí opnaðu teir, ið seinast fóru av „Langanes“ fyri botnventilinum ella slóu hol á tað, var tað eins og tað sama at søkka seg sjálfar, ifall báturin varð mistur á veginum millum skipini ella knasaðist við skipsborðið. Lúkurnar vóru tó tiknar av.

Talað varð eisini um at royna at sleipa tað við „Mignonetta“. Men barometrið fall, og tað sá út til grímdarveður av nýggjum. Liggja um náttina yvir einum myrkum vraki bar ikki til. Tað var ov hættisligt.

Seinri á degi kom „Havgasin“ fram við vrakinum. Hon koyrði flaggið upp eftir „Mignonetta“, ið sigldi hana uppá „praie“. Teir á „Havgasin“ spurdu, um manningin var bjargað. Tá ið svarð var ja, fór hon sína kós — heldur ikki hon hætti sær at fara í holt við vrakið, so sum veðurstandurin var. Og ódnarveðrið kom eisini, so „Mignonetta“ noyddist at leggja bakk um náttina. Dagin eftir í lýsingini helmaði f, og varð farið aftur at sigla.

Vit komu til Vestmannaoyggjarnar kl. 4 s. p. hin 13. Móttókan var sera góð, og biðja vit tygum skriva eina hjartaliga tækk til skiparin og manningina á „Mignonetta“ fyri teirra hjálp